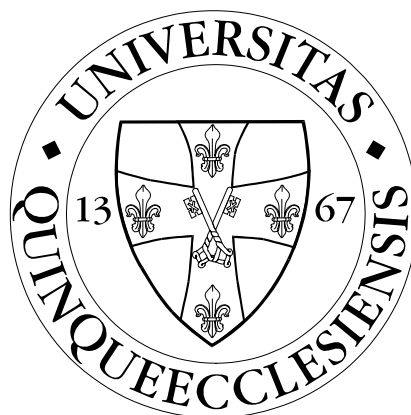

A Pécsi Tudományegyetem

Létesítményi Sugárvédelmi Szabályzata

Pécs 2024.

2024. július 8. napjától hatályos változat

Tartalom

Preambulum	3
I. fejezet.....	3
Általános rendelkezések.....	3
A Létesítményi Sugárvédelmi Szabályzat hatálya	3
A Létesítményi Sugárvédelmi Szabályzat célja	3
Alapelvek, közös szabályok	3
II. fejezet.....	4
A Sugárvédelmi Szolgálat.....	4
A Sugárvédelmi Szolgálat felépítése	4
A Sugárvédelmi Szolgálat feladatai	5
A sugárvédelmi szakértő.....	6
III. fejezet	6
A Létesítményi Sugárvédelmi Szabályzat és az egyes sugárveszélyes munkahelyek Munkahelyi Sugárvédelmi Szabályzatának kapcsolata.....	6
IV. fejezet	7
A sugárveszélyes munkahelyek felügyeletének koordinálásához szükséges intézkedések 	7
V. fejezet	7
Záró és hatálybaléptető rendelkezések.....	7
1. sz. melléklet - Az Egyetem Sugárvédelmi Szolgálatának organogramja	9
2. sz. melléklet.....	10
A munkahelyi sugárvédelmi megbízott megbízólevele	10
3. sz. melléklet.....	11
A munkahelyi sugárvédelmi megbízott-helyettes megbízólevele.....	11
4. sz. melléklet.....	12
Az Egyetem Sugárvédelmi Szolgálatának működését szabályzó jogszabályi hierarchia 	12

Preambulum

A Pécsi Tudományegyetemen (a továbbiakban: Egyetem) radioaktív anyagok és az ionizáló sugárzást létrehozó berendezések alkalmazására kerül sor az egészségügyi és a tudományos kutatások számos területén, amelyek elősegítik az emberiség életfeltételeinek javítását.

A Pécsi Tudományegyetem az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény, valamint az ionizáló sugárzás elleni védelemről és a kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési rendszerről szóló 2/2022. (IV. 29.) OAH rendelet (a továbbiakban: OAH rendelet) alapján a következő Létesítményi Sugárvédelmi Szabályzatot alkotja meg.

I. fejezet Általános rendelkezések

A Létesítményi Sugárvédelmi Szabályzat hatálya

1. § (1) Az Egyetem Létesítményi Sugárvédelmi Szabályzatának (a továbbiakban: LSSZ) tárgyi hatálya kiterjed

- a) a sugárvédelmi szervezet felépítésének és feladatának meghatározására,
- b) azon sugárvédelmi szervezeti intézkedésekre, amelyek az egyes sugárveszélyes munkahelyek felügyeletének koordinálásához szükségesek,
- c) a sugárterhelés csökkentésének szabályozására.

2. § (1) Az LSSZ személyi hatálya kiterjed az Egyetemmel:

- a) munkaviszonyban, egészségügyi szolgálati jogviszonyban, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személyekre (a továbbiakban együttesen: munkavállalók),
- b) hallgatói jogviszonyban álló személyekre, valamint
- c) az Egyetem érdekében, annak megbízása alapján a sugárveszélyes munkahelyen munkát végző személyekre, és
- d) a sugárveszélyes munkahely területén tartózkodó személyekre.

(2) Az LSSZ területi hatálya kiterjed az Egyetem összes telephelyére, ahol sugárveszélyes munkahelyek találhatóak.

A Létesítményi Sugárvédelmi Szabályzat célja

3. § (1) Az LSSZ célja

- a) a munkavállalók, a lakosság és a környezet védelme az ionizáló sugárzás káros hatásai ellen, a sugárterhelések káros hatásainak csökkentése,
- b) az Egyetem tevékenysége során a radioaktív anyag és az ionizáló sugárzást létrehozó berendezések alkalmazásának, továbbá az ezekkel összefüggő engedélyezési eljárások lefolytatásának szabályozása,
- c) a munkavállalók sugárvédelmi feladatainak és kötelezettségeinek meghatározása,
- d) a radioaktív hulladékok átmeneti tárolásának biztonságos megteremtése,
- e) az Egyetem Sugárvédelmi Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) működésének szabályozása.

Alapelvek, közös szabályok

4. § (1) Az Egyetem LSSZ-e a sugárvédelem három alapelvének (indokolás, optimálás, dóziskorlátozás) alkalmazásával szabályozza a radioaktív anyagok és az ionizáló sugárzást létrehozó berendezések alkalmazását.

(2) Az Egyetem, mint az atomenergia alkalmazója minőségirányítási rendszert működtet.

(3) Az Egyetem felelőssége kiterjed:

- a) a munkavállalók egyéni védőeszközzel való ellátására,

- b) a munkavállalók sugárzás jellegének megfelelő dozimetriai felügyeletére,
- c) a sugárvédelmi intézkedések biztosításához szükséges tárgyi és személyi feltételek teljesítésére,
- d) a szükséges biztonsági berendezések alkalmazására, üzemeltetésére és azok hatékonyságának ellenőrzésére,
- e) a hatékony sugárvédelmi intézkedések biztosításához szükséges szervezési és szabályozási környezet megvalósítására,
- f) a sugárvédelmi program kidolgozására, melynek kötelező eleme a sugárveszélyes tevékenységekre és a sugárveszélyes munkahelyekre vonatkozó Munkahelyi Sugárvédelmi Szabályzat (a továbbiakban: MSSZ) elkészítése és betartásának biztosítása,
- g) a sugárterhelésnek kitett munkavállalók tájékoztatására a munkahelyi kockázatok tekintetében, éves sugárvédelmi oktatásra.

5. § (1) A 2.§ (1) bekezdésében felsorolt személyek feladata:

- a) az LSSZ-ben és a helyi MSSZ-ben meghatározott szabályok betartása, – és vezető beosztás esetén – betartatása,
- b) a radioaktív anyag- és az ionizáló sugárzást létrehozó berendezések alkalmazásakor az LSSZ-től és a helyi MSSZ-től való eltérő tevékenységek esetén, a tevékenység megszüntetésének megkezdése, az eltérések okainak feltárása, és a javító intézkedések megtétele.

(2) Az Egyetem LSSZ-ének és az egyes sugárveszélyes munkahelyek MSSZ-ének a 2. § (1) bekezdésében felsorolt személyek számára való hozzáférhetősége az Egyetem valamennyi sugárveszélyes munkahelyén biztosított.

6. § Az ionizáló sugárzás elleni védelemben és a hozzá kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési eljárásokban:

- a) az Egyetem az engedélyes,
- b) a sugárveszélyes munkahely a szervezeti egység.

II. fejezet

A Sugárvédelmi Szolgálat

7. § (1) Az Egyetem sugárvédelmi feladatainak ellátása és koordinálása érdekében Sugárvédelmi Szolgálatot működtet. A Szolgálat tevékenységét a munkahelyi sugárvédelmi megbízottak és a munkahelyi sugárvédelmi megbízott-helyetteseik közreműködésével, valamint a sugárvédelmi szakértő támogatásával látja el.

(2) A Szolgálat feladatainak összefoglalása a helyi MSSZ-ek részét képezi.

A Sugárvédelmi Szolgálat felépítése

8. § (1) A Szolgálat tagjai: a sugárvédelmi szolgálatvezető (a továbbiakban: szolgálatvezető), a sugárvédelmi szolgálatvezető-helyettes (a továbbiakban: szolgálatvezető-helyettes), a munkahelyi sugárvédelmi megbízottak (a továbbiakban: megbízott) és a munkahelyi sugárvédelmi megbízott-helyetteseik (a továbbiakban: megbízott-helyettes). A Szolgálat organogramját az **1. sz. melléklet** tartalmazza.

(2) A Szolgálatot a szolgálatvezető a szolgálatvezető-helyettesen, a megbízottakon, valamint a megbízott-helyetteseken keresztül irányítja.

(3) A szolgálatvezető akadályoztatása esetén a Szolgálat feladatait a szolgálatvezető-helyettes irányítja.

(4) A szolgálatvezetőt és a szolgálatvezető-helyettest a Kancellária Üzemeltetési és Beruházási Igazgatóságának igazgatója nevezi ki. Szolgálatvezető és a szolgálatvezető-helyettes csak sugárvédelmi végzettséggel rendelkező személy lehet.

(5) A megbízottat és a megbízott-helyettest a sugárveszélyes munkahely vezetője nevezi ki írásban, a 2. és 3. sz. **melléklet** szerinti megbízólevél kitöltésével.

(6) A Szolgálat tevékenységét sugárvédelmi szakértő támogatja.

9. § (1) A Szolgálat az Üzemeltetési és Beruházási Igazgatóság Munkabiztonsági Koordináció Osztály (a továbbiakban: MKO) egysége keretén belül működik.

(2) A Szolgálat adminisztrációs tevékenysége az MKO adminisztrációjának keretén belül történik.

A Sugárvédelmi Szolgálat feladatai

10. § (1) A Szolgálat fő feladata a sugárveszélyes munkahelyek tevékenységeinek, és a megbízottak, valamint a megbízott-helyettesek feladatainak összehangolása.

(2) A Szolgálat további feladatai:

- a) naprakész központi nyilvántartás vezetése a sugárvédelmi munkahelyekről, a megbízottak és a megbízott-helyettesek személyéről és elérhetőségéről;
- b) a megbízottak és a megbízott-helyettesek munkájának támogatása;
- c) kapcsolattartás a sugárvédelmi szakértővel;
- d) a közös, több sugárveszélyes munkahelyet is érintő feladatok koordinálása;
- e) radioaktív anyag alkalmazásához szükséges Sugárvédelmi Leírások (a továbbiakban: SL) elkészítése, és szükség szerinti felülvizsgálata;
- f) ionizáló sugárzást létrehozó berendezések (a továbbiakban: röntgenberendezések) üzemeltetéséhez szükséges SL-ek elkészítése, szükség szerinti felülvizsgálata;
- g) az új röntgenberendezések üzemeltetés megkezdés előtti átvételi vizsgálatainak elvégzése,
- h) sugárterápiás berendezések üzemeltetéséhez szükséges SL-ek elkészítése, szükség szerinti felülvizsgálata;
- i) ionizáló sugárzást alkalmazó munkahelyek MSSZ-ének elkészítése, felülvizsgálata, ellenőrzése;
- j) a Folyékony Radioaktív Hulladékkezelő Rendszer MSSZ-ének elkészítése, felülvizsgálata, ellenőrzése;
- k) az engedélyezési és átalakítási engedélyezési eljárások lefolytatása;
- l) az Egyetem tevékenységéhez kapcsolódó bejelentési kötelezettségek elvégzése;
- m) az Egyetem tevékenysége során bekövetkező rendkívüli események jelentési kötelezettségének elvégzése;
- n) hatóságok részére jelentéstételi kötelezettség elvégzése, a környezetvédelmi szakhatóság részére történő kockázatbecslés elkészítése és megküldése;
- o) a munkavállalók és a lakosság sugárvédelme érdekében a sugárveszélyes munkahelyek tevékenységének, az általuk alkalmazott radioaktív anyagok és az üzemeltetett röntgenberendezések állapotának ellenőrzése (állapotvizsgálatok elvégzése);
- p) a sugárvédelmi műszerek kalibrációjának elvégzése és a hatósággal történő hitelesítése;
- q) az Egyetem LSSZ-ének elkészítése, szükség szerinti aktualizálása a jogszabályoknak megfelelően;
- r) radioaktív anyagok illetve az ionizáló sugárzást kibocsátó berendezések általi balesetek, rendkívüli események kezelésének ellátása, a veszélyhelyzet megszüntetésének irányítása, felügyelete, valamint az esetleg szükséges hatósági beavatkozások kezdeményezése;
- s) az értékelési periódusban a hatósági személyi doziméter 2 mSv értéket meghaladó személyi dózisok, illetve a sugárterhelések általi balesetek esetén a rendellenesség okainak a kivizsgálása, és javaslattevés a szükséges elhárító- és megelőző intézkedésekre;
- t) az Országos Sugárzásfigyelő Jelző és Ellenőrző Rendszer (OSJER) labor működtetése, az Országos Nukleárisbaleset-elhárítási Rendszerhez (ONER) tartozó kötelezettségek ellátása;
- u) az Egyetem Folyékony Radioaktív Hulladékkezelő Rendszer üzemeltetésének felügyelete;
- v) a sugárveszélyes munkahely kockázatértékelésének elvégzésében való közreműködés;
- w) a Foglalkozás-egészségügyi és Munkahigiénés Központtal való együttműködés;

- x) a Kancellária, a Klinikai Központ, az Általános Orvostudományi Kar és a Természettudományi Kar vezetősége felé való tájékoztatás az illetékességi területüknek megfelelően;
- y) az elkövetkező naptári évre vonatkozó sugárvédelmi feladat terv elkészítése minden tárgyévet megelőző év október 31-ig.

A sugárvédelmi szakértő

11. § (1) Az Egyetem a sugárvédelemmel kapcsolatos feladatainak ellátását sugárvédelmi szakértő támogatásával végzi.

(2) Az Egyetem a foglalkozási és a lakossági sugárterheléssel kapcsolatban alkalmazandó jogszabályi előírásoknak való megfeleléssel összefüggő kérdésekben történő tanácsadás érdekében sugárvédelmi szakértőt alkalmaz.

(3) A sugárvédelmi szakértő megbízási vagy vállalkozási szerződés alapján látja el a sugárvédelemmel kapcsolatos feladatait.

12. § (1) A sugárvédelmi szakértő feladatai:

- a) radioaktív anyag alkalmazásához szükséges SL-ek elkészítése, szükség szerinti felülvizsgálata;
- b) röntgenberendezések, sugárterápiás berendezések üzemeltetéséhez szükséges SL-ek elkészítése, szükség szerinti felülvizsgálata;
- c) ionizáló sugárzást alkalmazó munkahelyek, a Folyékony Radioaktív Hulladékkezelő Rendszer MSSZ-ének elkészítése, felülvizsgálata, ellenőrzése;
- d) engedélyezési eljárásokban való részvétel (az eljárásokhoz szükséges kérelmek, mellékletek összeállításában való közreműködés);
- e) az ellenőrzött és felügyelt területekre vonatkozó sugárvédelmi intézkedések, biztonsági előírások és követelmények megállapítása;
- f) kétévente teljes körű sugárvédelmi mérések végzése valamennyi sugárveszélyes munkahelyen;
- g) kétévente a sugárveszélyes munkahelyeken lévő sugárvédelmi célokat szolgáló egyéni védőeszközök ellenőrzése;
- h) az Egyetem területén bekövetkező radioaktív anyaggal, illetve ionizáló sugárzást kibocsátó berendezéssel összefüggésbe hozható balesetek, rendkívüli események kezelésének segítése;
- i) jelentéstételi kötelezettség támogatása;
- j) az elkövetkező naptári évre vonatkozó sugárvédelmi feladat terv elkészítésének támogatása minden tárgyévet megelőző év október 31-ig,
- k) egyéb sugárvédelmi szakértői feladatok ellátása a röntgenberendezésekhez, a sugárterápiás berendezésekhez, a radioaktív anyag alkalmazásához, valamint a Folyékony Radioaktív Hulladékkezelő Rendszerhez kötődően.

III. fejezet

A Létesítményi Sugárvédelmi Szabályzat és az egyes sugárveszélyes munkahelyek Munkahelyi Sugárvédelmi Szabályzatának kapcsolata

13. § (1) Az Egyetem sugárvédelmi szabályzatát az LSSZ és a helyi MSSZ-ek alkotják.

(2) Az LSSZ meghatározza a Szolgálat feladatait és követelményeit, míg az MSSZ-ek meghatározzák az Egyetem telephelyein a sugárveszélyes munkahelyek részletes sugárvédelmi szabályait.

(3) Az Egyetem Szenátusa által jóváhagyott LSSZ, és a helyi MSSZ-ek alkalmazását az Országos Atomenergia Hivatal (a továbbiakban: OAH) engedélyezi.

14. § Az LSSZ és a helyi MSSZ-ek kapcsolatainak megjelenítése:

- a) a Szolgálat működését szabályzó jogszabály hierarchia ismertetésénél (4. sz. melléklet);
- b) a Szolgálat feladatainak ismertetésénél (10. §);

- c) a sugárvédelmi szakértő bevonásánál az Egyetem sugárvédelmi feladatai ellátásában (11-12.§);
 - d) a sugárveszélyes munkahely kialakítására vonatkozó szabványok teljesülésének ellenőrzésénél és mérésénél;
 - e) a rendkívüli események, üzemzavarok bekövetkezésének kezelésénél
- valószínűleg meg.

IV. fejezet

A sugárveszélyes munkahelyek felügyeletének koordinálásához szükséges intézkedések

15. § (1) Az Egyetem a felelős a sugárterhelésnek kitett munkavállalók sugárvédelmét biztosító intézkedések értékeléséért és végrehajtásáért.

(2) Sugárveszélyes munkát csak megfelelő szakmai és sugárvédelmi képesítéssel rendelkező munkavállaló végezhet.

16. § (1) Az Egyetem sugárvédelmi szakértője a helyi MSSZ-ben a sugárveszélyes munkahelyen felügyelt területet, és azon belül ellenőrzött területet határoz meg.

(2) A felügyelt és az ellenőrzött terület kijelölését a sugárvédelmet érintő változások esetén felül kell vizsgálni.

17. § A sugárveszélyes munkahely ellenőrzött területén a következő sugárvédelmi intézkedéseket kell betartani:

- a) az ellenőrzött terület határait egyértelműen ki kell jelölni;
- b) a bejáratot a sugárveszélyre, a sugárforrás jellegére és a kockázatra utaló jelzéssel és felirattal, valamint a munkaterület, illetve munkahely megnevezésével kell ellátni;
- c) az ellenőrzött területre való belépésre jogosultak kivételével csak olyan személy belépését szabad lehetővé tenni, aki az ellenőrzött területre vonatkozó sugárvédelmi szabályokat ismeri;
- d) különleges intézkedéseket kell alkalmazni azon a területen, ahol fennáll a radioaktív szennyeződés terjedésének jelentős kockázata - ezeknek a különleges intézkedéseknek ki kell terjedniük a logisztikai tevékenységekre, valamint az ellenőrzött terület és adott esetben a szomszédos terület szennyeződésének monitorozására;
- e) a radiológiai kockázatok jellegét és nagyságát figyelembe véve meg kell szervezni az ellenőrzött terület sugárvédelmi felügyeletét, hitelesített műszerekkel történő sugárvédelmi ellenőrzését;
- f) a radiológiai kockázatokhoz és az érintett műveletekhez igazodó, az MSSZ-ben rögzített munkahelyi utasításokat kell meghatározni;
- g) az ellenőrzött területen csak az atomenergia alkalmazásával összefüggő, az OAH által engedélyezett tevékenység végezhető, és csak a tevékenységekhez szükséges eszköz vagy anyag tartható.

V. fejezet

Záró és hatálybaléptető rendelkezések

18. § (1) Az Egyetem LSSZ-e az OAH LSSZ-t engedélyező határozatában meghatározott napon lép hatályba, és az engedélyben meghatározott ideig hatályos.

(2) Az LSSZ felülvizsgálata kötelező az Egyetem működési és strukturális felépítési rendjében történő, valamint az atomenergia alkalmazását érintő bármely változás és jogszabályi környezet átalakítása esetén.

19. § Jelen szabályzat hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a 2019. november 29-én elfogadott Létesítményi Sugárvédelmi Szabályzat.

Pécs, 2024. május 9.

Dr. Miseta Attila s.k.
rektor

Decsi István s.k.
kancellár

Záradék:

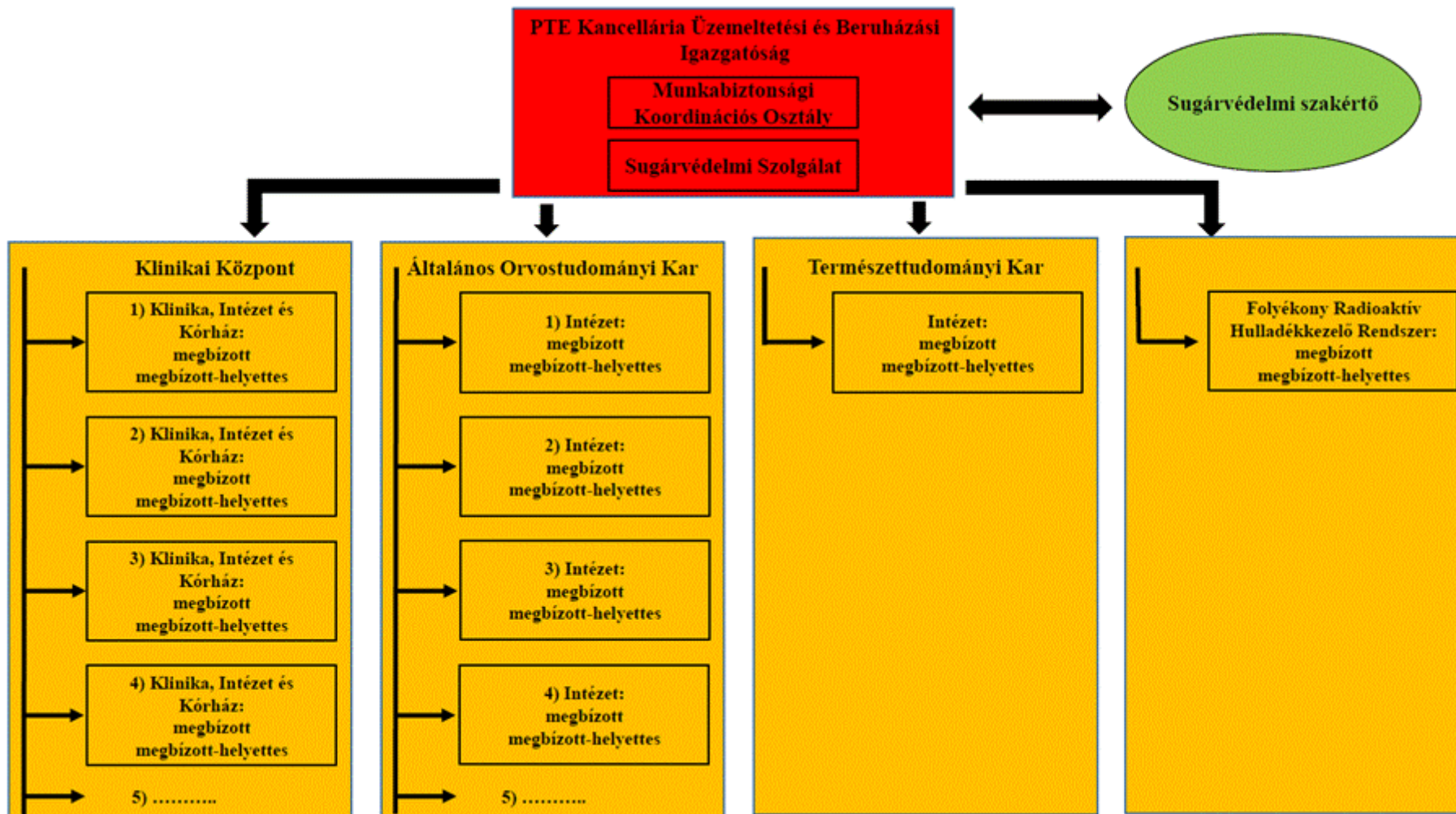
Jelen szabályzatot a Szenátus 87/2024. (05.09.) számú határozatával fogadta el.

Az OAH a LSSZ-t SVR-HA20039 számú engedélyező határozatával hagyta jóvá, 2024. július 8. napjával.

Melléletek:

1. sz. melléklet: Az Egyetem Sugárvédelmi Szolgálatának organogramja
2. sz. melléklet: A munkahelyi sugárvédelmi megbízott megbízólevele
3. sz. melléklet: A munkahelyi sugárvédelmi megbízott-helyettes megbízólevele
4. sz. melléklet: Az Egyetem Sugárvédelmi Szolgálatának működését szabályzó jogszabályi hierarchia

1. sz. melléklet - Az Egyetem Sugárvédelmi Szolgálatának organogramja

2. sz. melléklet

A munkahelyi sugárvédelmi megbízott megbízólevele

Ikt. szám:

Tárgy: Megbízás

Megbízólevél

munkahelyi sugárvédelmi megbízotti feladat ellátásához

Munkahelyi sugárvédelmi megbízott

neve:.....

munkaköre:

munkahelye:.....

munkahelyi elérhetősége (telefon, e-mail):

sugárvédelmi végzettség, bizonyítvány száma, kelte:.....

A Létesítmény Sugárvédelmi Szabályzat 7. § (6) bekezdésben foglaltak alapján megbízom az Egyetem

szervezeti egységénél a **munkahelyi sugárvédelmi megbízotti feladat** ellátásával. Egyben átadásra kerülnek a hatósági engedélyek, sugárvédelmi dokumentumok és nyilvántartások.

Megbízom, hogy a Munkahelyi Sugárvédelmi Szabályzat 1.1.2 pontjában meghatározott munkahelyi sugárvédelmi megbízotti feladatot jelenlegi munkakörének kiegészítéseként – közvetlen munkaköri jogköre és személyi felelőssége érintetlenül hagyása mellett – lássa el.

A munkahelyi sugárvédelmi megbízotti feladat ellátásához az Egyetem Sugárvédelmi Szolgálatára nyújt szakmai segítséget.

A megbízás visszavonásig érvényes.

Pécs, 20..... év hó..... nap

.....

szervezeti egység vezetője

Ezen megbízás egy példányát átvettem, és az abban foglaltakat tudomásul veszem.

Pécs, 20..... év hó..... nap

.....

sugárvédelmi megbízott

Kitöltendő: 3 példányban, melyből 1 példány a szervezeti egységé, 1 példány a munkahelyi sugárvédelmi megbízotté, 1 példányt pedig az Egyetem Sugárvédelmi Szolgálatának kell megküldeni.

3. sz. melléklet

A munkahelyi sugárvédelmi megbízott-helyettes megbízólevele

Ikt. szám:

Tárgy: Megbízás

Megbízólevél

munkahelyi sugárvédelmi megbízott-helyettesi feladat ellátásához

Munkahelyi sugárvédelmi megbízott-helyettes

neve:.....

munkaköre:

munkahelye:.....

munkahelyi elérhetősége (telefon, e-mail):

sugárvédelmi végzettség, bizonyítvány száma, kelte:.....

A Létesítmény Sugárvédelmi Szabályzat 7. § (6) bekezdésben foglaltak alapján megbízom az Egyetem

szervezeti egységénél a **munkahelyi sugárvédelmi megbízott-helyettesi feladat** ellátásával. Egyben átadásra kerülnek a hatósági engedélyek, sugárvédelmi dokumentumok és nyilvántartások.

Megbízom, hogy a Munkahelyi Sugárvédelmi Szabályzat 1.1.2.1 pontjában meghatározott munkahelyi sugárvédelmi megbízott-helyettesi feladatot jelenlegi munkakörének kiegészítéseként – közvetlen munkaköri jogköre és személyi felelőssége érintetlenül hagyása mellett – lássa el.

A munkahelyi sugárvédelmi megbízott-helyettesi feladat ellátásához az Egyetem Sugárvédelmi Szolgálatára nyújt szakmai segítséget.

A megbízás visszavonásig érvényes.

Pécs, 20..... év..... hó..... nap

.....
szervezeti egység vezetője

Ezen megbízás egy példányát átvettem, és az abban foglaltakat tudomásul veszem.

Pécs, 20..... év..... hó..... nap

.....
sugárvédelmi megbízott-helyettes

Kitöltendő: 3 példányban, melyből 1 példány a szervezeti egységé, 1 példány a munkahelyi sugárvédelmi megbízott-helyettesé, 1 példányt pedig az Egyetem Sugárvédelmi Szolgálatának kell megküldeni.

4. sz. melléklet

Az Egyetem Sugárvédelmi Szolgálatának működését szabályzó jogszabályi hierarchia

